

משאת משה

יום הכיפורים – גליון 284

יום הכיפורים

בִּי יוֹם הַזֶּה יִכַּפֵּר עֲלֵיכֶם לְטַהֵר אֶתְכֶם מִכָּל חַטֹּאתֵיכֶם לִפְנֵי ה' תִּתְהַרְרוּ (ויקרא טז, ל)

מכל חטאתיכם.

אנחנו רוצים, ומבקשים, הרבה מאוד דברים:
חיים. בריאות הגוף. בריאות הנפש. פרנסה
בשפע. ילדים בריאים ושמחים.
– ועוד הרבה.

אנחנו אחרי שנה שלמה שבה חטאנו. ועוונו.
ופשענו. וכל לב יודע מרת נפשו. וכובד
עוונותיו.

והמשוואה, קשה.

וגם כף המאזנים של המצוות שלנו, חסרה
מאוד.

– אם יעשה המצוות – יצליחנו שכרו; ואם
יעבור עליהם יכריתנו ענשו' (רמב"ן שמות יג,
יז).

– יש שם הרבה מצוות!

מצוות – גוררות שכר. ומטר ארצכם בעיתו.
ואספת דגנך. ואכלת ושבעת.

והיא הרבה יותר מלאה מאשר כף העוונות
שלנו!

ועברות, גוררות עונש. שמים נעצרים. ואדמה
שאינה מצמיחה. ואיבוד הנפש והגוף. רח"ל.

אבל ביחס למה שנדרש מאיתנו – זה מעט
מאוד.

וזו אכן – בעיה אמיתית. ואנחנו שקועים בה
עד למעלה מצווארינו.

ובעת, לאחר השנה שעברנו, אנחנו בבעיה
אמיתית.

– אם נקבל את מה שאנחנו רוצים לפי הכמות
והאיכות של המצוות שלנו, זה לא יהיה טוב.

* * *

המקווה של יום הכיפורים

אבל מצד שני – ה' מכיר אותנו. ואת יצרנו.
ואת ה'בשר ודם' שאנחנו.

וכשאנחנו לא מצליחים, הוא מבין אותנו.
והוא גם נותן לנו מתנה מיוחדת: יום הכיפורים.
וביום הזה, אנחנו נכנסים ל'מקוה'. טובלים בה.
עם כל הרמ"ח והשם"ה.

– ואנחנו יוצאים ממנה – נקיים לגמרי!
כל החטאים, והעוונות, והפשעים – נעלמים
כלא היו. 'לפני ה' תטהרו'.

ואז אנחנו יכולים לקבל את הכל.

– פרנסה בשפע. זיווגים הגונים. זרע של קימא.
בריאות איתנה.

כי לאחר שנטהרנו, אין שום מעכב. הכל יכול
לזרום בשפע.

– זהו רובד אחד של היום הקדוש הזה.

ה', אוהב אותנו.

והוא חפץ בטובתנו. ובפרנסתנו. ובבריאותנו.

– הוא לא באמת רוצה להעניש אותנו.
'כִּי לֹא אֶחָפֵץ בְּמוֹת הַמֵּת' (יחזקאל יח, לב).

ומה הוא כן רוצה?

– הוא 'חפץ בהצדק'.

והוא גם 'יודע יצרם, כי הם בשר ודם'.

מצד אחד, יש דרישה מאיתנו.

– וזו דרישה בלתי מתפשרת!

כל התרי"ג. והז' דרבנן. וכל עשרות אלפי פרטי
ההלכות שבשו"ע ובנושאי כליו. וגם כל המידות
הטובות שבספרי המוסר.

את הכל עלינו לקיים. בלי להשמיט פסיק אחד
קטן.

ה' תובע מאיתנו את הכל. וגם אנחנו צריכים
לתבוע מעצמנו את הכל. בשלמות.

* * *



חשבון העבירות

אגב. כתבנו לעיל שכף המצוות מלאה הרבה יותר מזו של העוונות.

– זו אמת לאמיתה.

אפשר לעשות חשבון פשוט של מצוות כנגד עברות. נחשב כל 'מודה אני', כל מילה של תפילה, של תורה. כל ברכה. כל חסד.

– נכון שהם חסרים, כי זה לא מספיק בכונה ולא בלב שלם וכו'; אבל גם כך זה נחשב מצוות. לכל הדעות והשיטות. אפשר לברר.

וגם לגבי ה'רצון'.

אולי אנחנו לא 'רוצים' ממש. אבל אנחנו רוצים – לרצות.

דהיינו, הרצון האמיתי והפנימי שלנו הוא – לקיים את דבר ה'. 'רצוננו לעשות רצונך'. ורק 'שאור שבעיסה מעכב'. היצר הרע.

והעבירות?

– אנחנו לא 'רוצים' בהם כלל.

אנחנו נהנים מהם. זו המציאות. אבל אין שם גרם אחד של 'רצון' אמת.

– הלא אנחנו רוצים לרצות – להתפטר מהן. אנחנו רוצים לרצות, שלא יהיה לנו פיתוי לעבור אותן.

אז ברור לכל בר דעת, שגם אם המצוות שלנו היו באותה הכמות בדיוק כמו העברות – המצוות היו מכריעות. הלא הן הרצון האמיתי שלנו.

וגם בלי זה, מצוות תמיד 'שוקלות' הרבה יותר מעברות. 'מידה טובה מרובה'.

– כל זה בדרך אגב. זה לא הנושא שלנו. אבל חשוב שנדע את זה.

* * *

מה זה יהודי?

יום הכיפורים הוא יום גדול מאוד.

– גדול מכפי שנתעסק בו רק במה שמעכב או לא מעכב את השפע הפרטי שלנו.

יש בו הרבה יותר מזה!

וכדאי לנו לנסות לגעת בקצה משמעותו של היום הקדוש.

ותחילה נשאל:

אנחנו – יהודים.

– מה זה אומר?

מה זה 'יהודי'? מה ההבדל בין יהודי – למי שאינו יהודי?

והתשובה היא:

יהודי, זה 'שמך הגדול והקדוש עלינו קראת'.

יהודי – זה אדם ש'מכיל' את שמו הגדול יתברך. אנחנו 'נושאים' אותו בנשמתינו. במהותינו. וזה מגיע עד הגוף שלנו ממש – בברית קודש שלנו.



ו'שמו', זה לא אותיות בעלמא. זו מציאות, שבה הוא יתברך – מתגלה.

ובמערכת הגילויים שלו יתברך, יש כמה מהויות. וכולם נמצאים בשמו הגדול, 'הוי"ה'.

[ה' הוא אחד ויחיד. והוא עצמו פשוט, בלי שום 'הרכבה'. אין בו עצמו מהויות שונות חלילה. הוא רק מתגלה במהויות הללו].

יש את מידת ה'מלכות' שלו יתברך. וה'אות' שבה היא מתגלה, היא הה' האחרונה של שם הוי"ה.

המידה הזו מנהיגה את המציאות. והיא כמו האשה שמנהיגה את הבית. היא נקראת גם – 'שכינה'.

מעליה, יש את מערכת ה'מידות'. החסד, הגבורה, התפארת, ועוד. זה מה שנקרא 'קודשא בריך הוא'.

והאות בשם הוי"ה שבה המערכת הזו מתגלה היא – ו'.

שני הגילויים הללו, הם המציאות עצמה. 'עולם חסד יבנה'. ה'עולם' – מתחיל במידת ה'חסד'. והוא כולל גם את כל מה שאחרי החסד.

ומעתה.

איזה גילוי נמצא בנו?

– הה' האחרונה.

היא זה שניתנה לאברהם אבינו. היא זו שהפכה אותו מ'אברם' – ל'אברהם'.

וכל זרעו – אחריו. כולנו 'מכילים' את הה' הזו. את השכינה הקדושה.

השכינה עצמה, היא בבחינת 'מקום' – לבעלה. לו' שבשם הוי"ה. לקודשא בריך הוא.

– כמו שכל אשה, היא 'מקום' – של בעלה ('מקום' זו המציאות שנושאת את האדם, 'מקבלת' אותו, ומוציאה את מה שיש לו לתת – אל הפועל. הדברים נתבארו במאמרים קודמים).

וכל השתוקקותה – לקודשא בריך הוא. בבחינת 'זאל אישך תשוקתך'.

– היא רוצה – להתחבר אליו. להיות איתו באחדות.

והמשמעות של זה בעולם, זה שה' יתברך יתגלה. שהוא יהיה כאן מלך. שה'מלך' ו'מלכותו' – יתחברו.

ה'שיא' של זה, יהיה לעתיד לבוא. 'עין בעין יראו בשוב ה' ציון' ('ציון', זו נקודת החיבור של השכינה, בה היא מתחברת בדודה); אבל בבחינות שונות, זה יכול לקרות כל רגע. בפרט בזמנים מיוחדים כמו שבתות וחגים.

אז מה שיצא לנו זה כך:

יהודי, זה אדם שהוא 'מקום' לשמו יתברך.

הה' האחרונה של שם הוי"ה, הנקראת גם – 'שכינה', ניתנה לנו. היא בקרבנו.

והיא רוצה להתחבר בדודה, בקודשא בריך הוא, שהוא – הו' של שם הוי"ה.

והחיבור הזה, מתרחש – בנו. אנחנו ה'חדר יחוד' שלו.

– הלא השכינה – היא בנו. ואם הוא רוצה להתחבר בה, הוא צריך להתחבר – אלינו.

לקבל – או לתת

יש לנו תפקיד.

– עלינו לחבר את השכינה, בדודה. בקודשא בריך היא.

ואנחנו צריכים לעשות את כל מה שאשה עושה כדי לחבר אליה את בעלה.

– הלא היא – נמצאת בנו. וכל מה שאנחנו עושים, נעשה – בה.

יש השתוקקות. ויש קישוטים. ורצון. ועריכת שולחן.

– זו משמעותן של המצוות שלנו. של התפילות. של התורה. של חגי ישראל.

ומה משמעותן של העבירות שלנו?

הן בדיוק ההיפך מהקישוטים, מהרצון, מעריכת השולחן.

– הן מרחיקות אותה מבעלה!

ומעתה.

אנחנו לאחר שנה שלמה של עבירות.

וכעת, אנחנו הולכים לנקות את עצמנו. להיטהר. לטבול ב'מקוה ישראל השם'.

ומה המטרה שלנו?

– כדי לקבל את הטוב שה' רוצה לתת לנו. את ה'בני חיי מזוני'.

זה חסר מאוד!

כי – מה המטרה האמיתית שאנחנו צריכים להיטהר עבורה?

– כדי שהשכינה תוכל להתחבר בבעלה. בו' של שם הוי"ה. כדי ששמו יתברך יהיה 'שלם'.

ואם המטרה שלנו זה כדי לקבל, אז זה כמו שאשה מכינה את עצמה, ומתקשמת, ועורכת שולחן – אבל היא בכלל לא יודעת שהיא נשואה למישהו.

– היא בכלל לא יודעת מדוע היא עושה את כל הדברים הללו!

והבעל מגיע, והוא רואה שולחן ערוך, ואשה מוכנה – אבל היא בכלל לא 'פונה' אליו!

– הוא לא מעניין אותה בכלל.

אז למה היא ערכה שולחן?

– כי לימדו אותה, שאם היא תעשה את זה כמו שצריך – היא תקבל 'צק' שמן בסוף החודש. או בסוף החיים.

חסד ה' עלינו, שהוא לא מגדיר את זה כ'מתעסק'. והוא באמת לא מקפח שכר שום בריה.

אבל העיקר – חסר!

* * *

לתכנן מחדש

ומה באמת קורה ביום הכיפורים?

– ה'מלכות', עולה – ל'בינה'.

מה זה 'בינה'?



בינה, זו ה'אמא'. היא זו שתכננה את כל מערכת ה'נישואין' הללו, בין הו' לה'.

באותיות של שם הוי"ה, ה'בינה' היא הה' הראשונה. והיא גם כוללת את ה' הראשונה בתוכה.

וזה כמו הבינה הפרטית שלנו.

אנחנו חושבים ומתבוננים, ומתכננים מהלך כלשהו.

ואז אנחנו 'מתחברים' לתכנון הזה. למהלך הזה. למטרה הזו.

החיבור הזה מעורר את המידות שלנו, והם מפעילות את המעשים.

כך גם בגילויים שלו יתברך. יש – תכנון. מחשבה. התבוננות. יצירת 'מהלך'.

ומטרת המהלך היא אחת:

– דירה – בתחתונים.

דהיינו:

שקודשא בריך הוא, יתייחד עם השכינה. וכך ה' יתגלה כאן – כמלך.

وهוא מתגלה בנו. הלא השכינה נמצאת בנו, וה'חדר יחוד' – זה אנחנו.

– אנחנו ה'דירה' הזו.

* * *

מהרת יום הכיפורים

ביום הכיפורים, אנחנו בתוך 'מקוה'.

'מי מטהר אתכם'.

'מ"י', בגימטריא – חמישים.

וכשחוזרים ל'בינה', לתכנון שעומד מאחורי הכל, אז שם ה'חטא' – אינו נוגע. אין לו שייכות שם. הלא זה רק תכנון.

וכך אנחנו חוזרים למקור. לרצון הבסיסי. השורשי.

– וזה מה ש'מנקה' אותנו.

זה מה שנקרא 'תשובה'.

היינו:

– תשוב – ה', למקומה. לבעלה. לקודשא בריך הוא.

בחטאנו – היא התרחקה ממנו.

ובתשובה, היא 'שבה' אליו.

וכדי לחזור באמת ל'בינה', עלינו לחזור בעצמנו למקום הזה. לשורש הזה. לרצון המקורי של ה' יתברך.

והוא:

– דירה בתחתונים.

דירה – לשמו יתברך – בנו.

ושם'שם' הזה, יהיה – 'שלם' בנו. לא רק הה' האחרונה, אלא כל השם כולו.

– אלו חמישים שערי הבינה. ה'אמא'.

ביום הקדוש הזה, ה'מלכות', הה' האחרונה – 'עולה' לשם. ל'בינה'.

ומאחר והיא נמצאת בנו, אז אנחנו עולים איתה ביחד. ובעצם – אנחנו אלו ש'מעלים' אותה. אנחנו ה'כנפים' שלה (עי' שעה"כ קרי"ש ו' פירוש תיבת ישראל).

יתכן שהדרך שלנו לעלות, ולהעלות גם אותה, זה להתחבר לשורש הזה שנקרא 'בינה'.

להתחבר – לרעיון. לתכנון. למטרה המקורית.

להתחבר לרצון ה'. לרצון – שלו.

– ולהתנתק קצת, לכמה רגעים, מהרצונות שלנו.

ומה הוא רוצה?

הוא רוצה שם 'שלם'. הוא רוצה – שהה', תתחבר לו'.

הוא רוצה, להתגלות כמלך.

הוא רוצה – שאנחנו נהיה ה'דירה' שלו, של כל שמו הגדול. על כל אותיותיו.

* * *

להרגיע את הלחץ

אנחנו בתוך ה'ימים הנוראים'.

ויש כאלו, שאצלם זה באמת ימים 'נוראים'. שהם מחכים לרגע בו כל הלחץ הזה יסתיים.

– קשה להאשים אותם. זה באמת לחץ!

אלו ימי דין. ימים בהם כל אחד מאיתנו עולה 'על השולחן', ומנתחים אותו. מה הוא עשה. מה הוא חשב. מה הוא הרגיש.

ולפי זה, קובעים את השנה הבאה. ואת החיים הבאים.

– וזה מלחיץ. באמת.

– וכל אלו – הם בעצם דבר אחד.

וכשאנחנו מתחברים לרצון הזה, ומצליחים לרצות אותו, או לפחות – לרצות – לרצות אותו, אז זה יכול להיחשב לנו כ'עקירת הרצון' של החטא.

כי כל חטא, שורשו – באי קבלת מלכות ה'. בהפרדת הה' מהו'.

וכשאנחנו מצליחים לגלות רצון שהשם כן יהיה שלם, שיהיה 'יחוד' בין קודשא בריך הוא לשכינה – אז זה עקירת הרצון של החטא.

ורבותינו לימדונו, ש'עקירת הרצון' – כעקירת המעשה' (מס"י פ"ד).

וכך באמת נוכל להיות ראויים לטהרת ה'בינה'. ראויים לטבול ב'מקוה' הטהור הזה, ולהתנקות מכל העוונות שלנו.

והמטרה – שהשכינה תוכל להתחבר בבעלה.

ואנחנו מתחננים לה' – זכרנו לחיים. וכתוב אותנו לחיים. שלא נמות חלילה. וגם תכתוב אותנו בספר חיים ברכה ושלום ופרנסה טובה. והלחץ עולה, ככל שמתקרבים ליום הכיפורים.

– עד – לאחר תפילת נעילה.

שם מגיעה תקיעת השופר. זו 'צפירת הרגעה'.

– אפשר לנשום לרווחה.

הלחץ נגמר. עכשיו אפשר להתכוון לשמחת בית השואבה. לטיולים של חול המועד.

בכל הארבעים יום הללו, היינו עסוקים במעשים שלנו. במה עשינו ומה לא. באיפה התקדמנו ואיפה לא. במה ה' רוצה לתת לנו ומה לא.

ויש שמרגיעים אותנו. ה' אוהב אותנו מאוד. ויש לנו הרבה מצוות. ומעשים טובים. וכפי שמובא קצת גם בתחילת הדברים שלנו כאן.

כך או כך, אנחנו עסוקים כל הזמן – בעצמנו.

– בעבירות שלנו. במצוות שלנו. במה מגיע לנו. במה ה' ישפיע עלינו.

ונקודת המרכז היא – 'אני'.

– יש גם דרך אחרת.

ובדרך האחרת, ה'אני' – זה בכלל לא הנושא.

– ומי כן?

ה' יתברך.

המלכות שלו. הה' האחרונה של שמו. הו' שרוצה להתחבר אליה, להשפיע בה.

מצד אחד, זו האמת. זו הסוגיא שה' רוצה שנעסוק בה. בפרט אלו החיים בארץ ישראל,

בה שמו יתברך באמת מתגלה. היא ה'מקום' האמיתי שלו.

ומצד שני – זה לחיות במקום אחר לגמרי. בלי לחץ. בלי פחד משתק. בלי רצון לברוח. הרי זה לא 'אני'. זה ה' יתברך.

ומה באמת יהיה עם החיים והגזרות הטובות שלי?

– על זה אין לנו מה לחשוש.

כי מי שדואג לשמו יתברך, ה' יתברך ידאג לו היטב ('יעז' בנפה"ח ש"ב פי"א).

אז זה גם צריך, וגם כדאי.

וזה גם ממשיך הלאה. בקצרה ממש:

הסוכה, היא ה'חיבוק' של ה'בינה'. זה כבר ה'מינו תחבקני'. ובשמיני עצרת – יש את היחוד הגדול, את החיבור של כל שמו הגדול יתברך.

אז גמר חתימה טובה לכולנו.

– ובפרט – לשמו יתברך. שהוא יהיה שלם. שיהיה לו הכי 'טוב' שאפשר.

לתגובות, ולקבלת הגליונות למייל, מנחם ישראל חזן 0533127133m@gmail.com

בגליון 'זהו לאחד' השבוע:

'אני לא ראוי לבעלי'

'אני אשה לא טובה. כועסת, מתפרצת, וגם מוציאה את בעלי מהלימוד'.

– מה באמת הגורם להתפרצויות הללו?

כיצד אפשר למנוע אותן?

והאם השואלת הינה באמת אשה לא טובה?

את גליונות 'זהו לאחד' – שאלות ותשובות בענייני שלום בית, אפשר להשיג בביתי, רח' חזו"א 21 שכונת חפציבה, מודיעין עילית. אפשר גם לקבלם למייל הנ"ל.

ניתן לשלוח שאלות למייל זה.

ליעוין, נא לפנות לפלאפון 0533127133